

ความแออัดกับพฤติกรรมมนุษย์

(Crowding)

ตันสนีย์ ตันติวิท *

Sansani Tantivit

ในโลกปัจจุบันเมื่อพูดถึงสิ่งแวดล้อมเรามักจะมองแค่ดิน อากาศ น้ำ และเทคโนโลยี เป็นสิ่งที่ให้ชีวิต เป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกสบาย บางทีเราลืมไปว่ามนุษย์เป็นสัตว์ประเภทที่มีสมองขยายใหญ่ มีการเรียนรู้ มีการคิด มีการวิเคราะห์ มีอารมณ์ความรู้สึก ความอยาก ความโลภ สภาพแวดล้อมของความเป็นอยู่จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะเข้ามาอิทธิพล อย่างที่เราได้สร้างสังคมเมืองสังคมชนบท ซึ่งในแง่ของสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง เราจะเห็นว่าความแออัดจะไม่เกิดขึ้นในสังคมชนบท แต่จะเกิดขึ้นในสังคมเมืองที่เป็นที่รวมของแหล่งงาน ธุรกิจ บ้านเกิด การย้ายถิ่นเข้ามาอาศัยอยู่จึงสูงมาก เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีกว่าทำให้เกิดความหนาแน่นมาก

เราจะได้อินเตอร์แออัดที่แน่นอน ชุมชนแออัดนี้ ขณะเดียวกันก็มักจะได้อินบอยๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมของคนในสังคมนี้ค่อนข้างเป็นไปได้ในทางลบ เช่น ก่อคดีอาชญากรรม พฤติกรรมก้าวร้าว หยาดคาย ดิฉะเสพติด ค้ายาเสพติด นอกจากนี้สถานประกอบอาชีพสถานบันเทิง แหล่งเริงรมย์ ก็เป็นที่รวมตัวกันของบุคคลในบางช่วงเวลา ความแออัดมีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์อย่างไรบ้าง เป็นคำถามที่น่าสนใจหาคำตอบอย่างยิ่ง ซึ่ง

จะช่วยอธิบายได้ว่าทำไมบุคคลจึงต้องการพื้นที่สำหรับอยู่อาศัย ทำงาน หรือพักผ่อน ในขนาดที่เหมาะสมเท่าที่ตัวเองต้องการ แต่ละความต้องการเหล่านี้เป็นเรื่องของอัตวิสัย เป็นความรู้สึกของแต่ละบุคคลที่แสดงออกมาให้เห็นได้ การศึกษาเรื่องสภาพแวดล้อมความแออัดจึงน่าสนใจ โดยอ่านหรือสังเกตจากพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ที่จะนำมาอธิบายหรือทำนายอิทธิพลของความแออัดในภาพรวมได้ไม่มากนักน้อย ซึ่งเป็นการศึกษาที่เรียกว่า จิตวิทยาสิ่งแวดล้อม (Environmental Psychology) การศึกษานี้จะช่วยให้นมนุษย์อยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข คุณภาพชีวิตดี สุขภาพจิตดี สังคมมนุษย์ก็ดีขึ้นไปด้วย ประเทศชาติสามารถพัฒนาก้าวหน้าไปได้ไกล

Density (ความหนาแน่น) และ Crowding (ความแออัด)

ความหนาแน่นเป็นการวัดแบบวัตถุวิสัย หรือภาววิสัยบอกจำนวนคนต่อหน่วยพื้นที่ ซึ่งสามารถขยายรายละเอียดออกไปเป็นจำนวนคนต่อชาติ จำนวนคนต่อตารางกิโลเมตร หรือจำนวนคนต่อห้อง หรือจะกล่าวอย่าง

* ภาควิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ปทุมธานี 12121

* Dept. Of Environmental Science , Fac. Of Science and Technology ,

Thammasat Univ., Rangsit Campus , Pathumthani 12121.

แปรผันตามขนาดพื้นที่ทางกายภาพแปรตามพื้นที่ขณะที่จำนวนคนคงที่ ความแตกต่างระหว่างความหนาแน่นทั้งสองชนิดนี้เห็นได้ชัดและมีความสำคัญ เพราะค่าความหนาแน่นทางสังคมที่เพิ่มขึ้นก็ทำให้วิธีการจัดการเปลี่ยนไปด้วย ขณะที่ค่าความหนาแน่นทางกายภาพไม่เป็นเช่นนั้น และยังพบว่าค่าความหนาแน่นทั้งสองชนิดนี้ให้ผลต่างกันต่อความรู้สึกและพฤติกรรมซึ่งสัมพันธ์กับความเปลี่ยนแปลงของค่าความหนาแน่นแต่ละชนิดที่เปลี่ยนไป

ขณะที่ความหนาแน่นเป็นภาพทางกายภาพซึ่งเป็นภาววิสัย ความแออัดเป็นความรู้สึกทางอัตวิสัย ภาวะทางจิตวิทยาให้ผลทางความรู้สึกด้านลบ ความแออัดจะเกิดขึ้นเมื่อแต่ละปัจเจกชนรู้สึกว่ามีคนมากเกินไปในที่อยู่อาศัย ยังมีปัจจัยหลายอย่างที่มีผลต่อความแออัด เช่น ความเป็นส่วนตัว ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อาศัยกับสภาพแวดล้อม เช่น อุณหภูมิ เสียง กลิ่น และกิจกรรมที่ต้องทำในภาวะนั้น อย่างไรก็ตามความหนาแน่นเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุดที่จะกำหนดให้ผู้คนรู้สึกแออัด

ความแออัดมักจะถูกนิยามให้มีความหมายทางลบไม่น่าพึงพอใจ ซึ่งชนบทนิยมประเพณีวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมแออัดล้วนสอดคล้องยืนยันนิยามนี้ทั้งสิ้น เหตุการณ์ที่ยืนยันปรากฏการณ์นี้เกิดที่ “The black hole of Calcutta” เมื่อปี ค.ศ. 1756 รายงานโดยแอสครีฟ ในปี ค.ศ.1976 ป้อมวิลเลียมของฝ่ายอังกฤษถูกยึดโดยกำลังของศรีราชอุตรา ทหารอังกฤษ 146 คน ถูกจับอัดเข้าไปในห้องรักษาการณ์ขนาด 14 x 18 ตารางฟุตของป้อมซึ่งไว้ตลอดคืน รุ่งเช้าพบว่ารอดชีวิตเพียง 23 คน และยังมีเหตุการณ์อีกหลายเหตุการณ์ยืนยันเหตุการณ์ทางลบของความแออัดนี้ ในปี ค.ศ.1976 แอสครีฟและเชฟเลนพบว่าในการขนย้ายทหารอเมริกันระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง มีอยู่ครั้งหนึ่งตอนแรกคาดว่าทหารครั้งนี้จะใช้เวลาเพียง 2 ชั่วโมง แต่พอกระทำจริง ๆ กลับใช้เวลาถึง 16 ชั่วโมง เมื่อไม่มีอาหารกินและไม่มือน้ำดื่ม ในที่สุดทหารก็เริ่มทะเลาะดื้อต่อกัน มีคนหนึ่งพยายามโคตรรถไฟ แต่ก็ยังเห็นได้ชัดว่าบางคนควบคุมอารมณ์ในความแออัด

ยาวนานนี้ได้โดยพยายามปรับตัว แต่ที่ไม่พยายามปรับตัวเลยก็มี

ผลกระทบของความหนาแน่นสูงที่มีต่อสัตว์

ในปี ค.ศ.1979 บาลูม พบว่าจำนวนสัตว์ในกลุ่มมีความสำคัญกว่าขนาดที่อยู่อาศัย การเปลี่ยนแปลงความหนาแน่นทางสังคมก่อให้เกิดผลกระทบในสัตว์มากกว่าการเปลี่ยนแปลงทาง ความหนาแน่นทางกายภาพ ผลกระทบนี้เป็นพฤติกรรมทางจิตวิทยาที่ชัดเจนตามธรรมชาติ เพราะสัตว์ซึ่งอยู่เป็นกลุ่มจะมีสถานะอารมณ์ พฤติกรรมประปรายและมีต่อเมื่อนี้ใดใหญ่กว่าสัตว์ที่อยู่โดดเดี่ยว ฟรีดแมนรายงานในปี ค.ศ.1975 ว่าผลกระทบนี้เกิดด้วยเหตุผลต่างกัน เช่น สัตว์ฝูงต้องผจญกับการแข่งขันเพื่อดำรงชีวิต เช่น พื้นที่ และอาหาร การเพิ่มความหนาแน่นทำให้กิจกรรมซึ่งมีเป้าหมายเดียวกันถูกรบกวน ขัดขวาง และความหนาแน่นยังก่อให้เกิดการรบกวนพฤติกรรมก่อนขึ้น

ผลกระทบของความหนาแน่นสูงต่อสัตว์วิทยา

ในปี ค.ศ.1955 คริสเตียนและคณะเชื่อว่าการเพิ่มความหนาแน่นของสัตว์ให้มากขึ้นก่อให้เกิดผลโดยตรงต่อการหลังฮอร์โมนของต่อมเหนือไต และเขาเชื่อว่าการขยายเวลากว่าเครียดความกดดันเพิ่มขึ้นจะทำให้เกิดความล้มเหลวทางสรีรวิทยาและตายไปในที่สุด การศึกษาชิ้นหนึ่งของเขาพบว่ากวางสิกา (Sika) ถูกปล่อยให้อยู่อย่างอิสระไว้ศัตรูปนเกาะใน Chesapeake Bay สัตว์อยู่อย่างปลอดภัย อาหารและน้ำอุดมสมบูรณ์ จนกวางเหล่านี้ขยายพันธุ์เพิ่มเป็นจำนวนมาก แล้ว ๆ กวางจำนวนมากเหล่านี้เกิดป่วยและตาย การชันสูตรพบว่ากวางที่ตายมีต่อมหมวกไตขยายใหญ่มาก และยังพบหลักฐานชี้บ่งบอกว่าเกิดจากความเครียด ปรากฏการณ์ทำนองนี้เกิดกับสัตว์ชนิดอื่น ๆ เช่นกัน

ในปี ค.ศ.1971 ไมเออร์ส ทำการศึกษาหลายครั้งยืนยันว่าความหนาแน่นสูงจะสัมพันธ์กับอวัยวะล้มเหลว

ในสัตว์เสมอ ยิ่งในสัตว์ฟันแทะความสามารถมีถูกลดลงอย่างรวดเร็วเมื่อมันอยู่กันอย่างหนาแน่นสูงและขนาดของสัตว์ตลอดจนประสิทธิภาพของอวัยวะสืบพันธุ์ก็จะเปลี่ยนไปด้วย ปี ค.ศ.1978 โฮมสตราและแมคฟาร์ลิง รายงานว่า แอมฟิตาบินให้ผลรุนแรงเมื่อใช้ในหนูซึ่งเลี้ยงเป็นกลุ่มมากกว่าใช้ในหนูแยกเดี่ยว นอกจากนี้ความหนาแน่นยังทำให้เกิดความดันโลหิตสูง ผลวิจัยยังแสดงว่าหนูท้องซึ่งอยู่อย่างหนาแน่นนั้นให้ถูกผลิตปกติทางอารมณ์และทางเพศด้วย

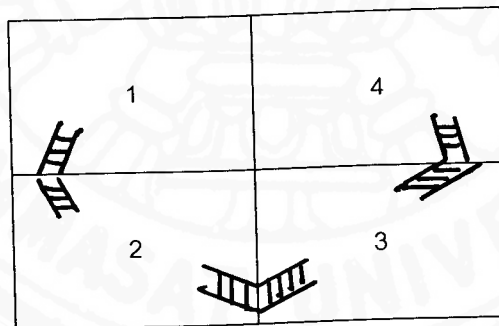
ผลกระทบของความหนาแน่นสูงต่อพฤติกรรม

ในปี ค.ศ.1967 เขาที่วิคพบว่าบ่อยครั้งที่เห็นข้อความหนาแน่นสูงมีผลต่อพฤติกรรม ที่เห็นกันทั่วไปคือความหนาแน่นสูงเพิ่มความถี่การต่อสู้และพฤติกรรมก้าวร้าวขึ้นอย่างรวดเร็ว และผลกระทบนี้ได้พบในรายงานที่ทดลองในสัตว์หลายชนิด เช่น ลิง แมลงวันผลไม้ แมว หนู เสดวน หนู ไก่ หม่าป่า แมงมุม แมลงปอ และหนูป่า

ความเป็นอยู่ในความหนาแน่นสูงยังมีผลให้พฤติกรรมเรียนรู้การรับรู้ การแสดงออกบางอย่างหยุดชะงัก

ระยะเริ่มต้นของการศึกษาว่าการอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นสูงมีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของสัตว์อย่างไรมัน รายงานโดย คาลสตัน ในปี ค.ศ.1973 เขาได้เริ่มงานวิจัยโดยสังเกตพฤติกรรมของหนูป่าที่เอามาขังกลางแจ้งพื้นที่ขนาด 250 ตารางวา พร้อมทั้งป้องกันอันตรายจากผู้ล่า และจัดหาอาหารให้อย่างอุดมสมบูรณ์ แม้จะอยู่กันอย่างเป็นสุขแล้วก็ตามระหว่างเวลาสามปี ของการสังเกตประชากรของหนูไม่เคยมีเกิน 150 ตัว ซึ่งทำให้คาลสตันแปลกใจอยู่ครั้น เขาจึงเพิ่มปัจจัยการเป็นอยู่ที่ควบคุมได้เพิ่มขึ้น

การทดลองต่อมาเขาศึกษา หนูขาว ถึงหกกลุ่มเป็นเวลา 16 เดือน แต่ละกลุ่มให้อยู่ในห้องสังเกตการณ์ขนาด 10 x 14 ตารางฟุต โดยแบ่งห้องใหญ่เป็น 4 ห้องย่อย แต่ละห้องย่อยมีอาหารน้ำเกลือเพื่อ มีคอนโดให้ขึ้นให้ด้วย โดยบนเพดานเจาะช่องไว้สังเกตพฤติกรรม ดังรูปแสดงให้เห็นรายละเอียดของห้องทดลอง

ข้อแตกต่างของห้องทั้งสี่มีเพียงว่า ห้องย่อย 1 และ 4 มีบันไดไปสู่ห้องย่อยอื่น บันไดเดียว ขณะที่ห้อง 2 และห้อง 3 มีบันได ไปห้องย่อยอื่นสองบันไดจะเห็นว่าหนูจากห้องย่อย 1 ไปห้องย่อย 4 จำเป็นต้องผ่านห้องย่อย 2 และ 3

ปกติธรรมชาติของหนูนั้น ตัวผู้จะตั้งฮาเร็มของตัวเอง โดยมีฮาเร็มอยู่ในเขตรอบครองของตัวเอง ตัวผู้เจ้าของ

ฮาเร็มจะผสมพันธุ์กับตัวเมียในฮาเร็มของตัวเองเท่านั้น และหนูตัวเมียงก็จะไม่สนใจตัวผู้เจ้าของฮาเร็ม ในการศึกษาของคาลสตันก็พบว่าในห้องย่อย 1 และ 4 หนูมีพฤติกรรมตามปกติธรรมชาติของมัน และมีหนูลูกแถมมาอยู่ในการคุมครองของหนูหัวหน้าห้องย่อยบ้าง หนูหัวหน้าคุมครองห้องย่อยของมันได้ดี และห้ามหนูตัวผู้จากห้องย่อยอื่นปั่นบันไดเข้ามาในห้องของมัน บางทีก็นอนหลับอยู่ที่บันได

ขู่ไม่ให้ตัวผู้อื่นล่วงล้ำเข้ามา หนูตัวเมียในห้องย่อย 1 และ 4 นี่เป็นแม่ที่ตี อัตรารอดตายในห้อง 1 และ 4 ค่อนข้าง

แต่ห้องย่อย 2 และ 3 ต่างไปอย่างชัดเจน เพราะห้องย่อย 2 และ 3 นี้มีทางผ่านสองทาง เป็นไปไม่ได้เลยที่หนูตัวผู้ใดจะตั้งอาณาจักรของตัวเองขึ้นมาได้ และจะไล่ผู้รุกรานออกไปก็ไม่ได้เช่นกัน ผลจึงทำให้เกิดสภาพความแออัดและพฤติกรรมปกติธรรมชาติของหนูทั้งตัวผู้และตัวเมียสลายไป หนูตัวเมียเลิกสร้างรัง พฤติกรรมความเป็นแม่ไม่เหลืออยู่อีกเลย ในประชากรกลุ่มหนึ่งถูกหนูที่เกิดมาตายไปถึงร้อยละ 96 ก่อนหย่านมลูกหนูมักถูกทอดทิ้งหรือถูกหนูโตกิน หนูตัวเมียซึ่งกำลังเป็นสัตว์ลูกหนูตัวผู้ตามคือเป็นพรวนอย่างเอาเป็นเอาตาย และหลายตัวตายทั้ง ๆ กำลังท้อง หรือกำลังคลอด หนูบางตัวมีพฤติกรรมแปลก ๆ เช่น รักร่วมเพศ พฤติกรรมก้าวร้าว การเสื่อมสลายของพฤติกรรมทางสังคมของหนูในห้อง 2 และ 3 มักจะปรากฏเมื่อให้อาหารมันพร้อม ๆ กัน

คาลสตันเรียกห้อง 2 และ 3 นี้ว่าพฤติกรรมชั่วร้าย ซึ่งจะก่อตัวเมื่อประชากรกระจายไม่สม่ำเสมอ มีความหนาแน่นเป็นกระจุกบางแห่ง และมีที่ว่างให้พวกเดียวกันอยู่อย่างปกติ ศัพท์นี้ของคาลสตันได้รับความนิยมนทันที และถูกนำมาใช้เรียกภาวะที่คนเบียดเบียนซึ่งมีลักษณะเดียวกันกับการศึกษาของคาลสตัน

การวิจัยของคาลสตันนี้ทำให้เกิดคำถามว่าแล้วหนูจะเหมือนกับมนุษย์ไหม ถ้าเหมือนจะเหมือนแค่ไหน ถ้าไม่เหมือนจะไม่เหมือนตรงไหน ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1960 มีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมสัตว์ที่ดองอาศัยในอัตราหนาแน่น มีน้อยที่ศึกษากับมนุษย์ แต่อย่างไรก็ตามข้อมูลการศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์ก็ทะยอยสะสมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และปรากฏว่าผลของสัมพันธภาพในมนุษย์สลับซับซ้อนกว่าในสัตว์มาก ใน ค.ศ.1979 ฟรีดแมน ให้ข้อสังเกตว่าผู้วิจัยยุคต้น ๆ เกี่ยวกับความแออัดของมนุษย์มีอคติจากผลวิจัยเรื่องสัตว์อยู่แล้ว เช่น เชื่อคาลสตันแล้วว่าผลต้องผลออกมาด้านลบ และนักวิจัยยุคเริ่มต้นเหล่านั้นมีความโน้มเอียงที่จะละเลยการสังเกตปัจจัยที่ไม่ใช่เพียงสายดาจึงดูเท่านั้น ซึ่งความหนาแน่นประชากรสูงอาจไม่ใช่ว่าร้ายต่อ

สัตว์เสมอไปได้ ยิ่งกว่านั้น ฟรีดแมนและนักวิจัยคนอื่นเสนอว่าถึงแม้ความหนาแน่นประชากรจะสอดคล้องกับปรากฏการณ์ร้ายๆ ในสัตว์ก็ตาม มันก็ไม่จำเป็นที่จะเป็นจริงสำหรับมนุษย์ เพราะยังต้องพิจารณาถึงศักยภาพในการเรียนรู้ปัจจัยทางวัฒนธรรมที่จะกำหนดความต้องการพื้นที่ พุดสันๆ ว่าปัจจุบันแม้การศึกษาในสัตว์จะให้ประโยชน์มากก็ตาม แต่ผลของมันไม่สามารถประยุกต์ใช้โดยตรงกับมนุษย์ได้

ผลของความแออัดสูงต่อมนุษย์

การวิจัยศึกษาเรื่องความหนาแน่นในระยะยาวมักจะทำขึ้นเพื่อตรวจผลกระทบที่มีต่อการที่จะต้องอาศัยในความหนาแน่นของมนุษย์ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติในระยะยาว การศึกษาที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้จะเป็นการทดลองดูแลของการอยู่อย่างแออัดของมนุษย์ในช่วงสั้น ๆ แต่ก็มีความสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในธรรมชาติที่มนุษย์ต้องอยู่กันอย่างแออัดในระยะยาว

การทดลองศึกษาผลของความแออัดในระยะสั้นดูจะมีบรรยากาศของการศึกษามากกว่าจากเหตุการณ์จริง ๆ เช่น ผู้วิจัยมักจะคุมเป้าหมายหนึ่งในสอง หรือหนึ่งในหลายตัวอย่างให้แตกต่างกันไปจากความหนาแน่นทางกายภาพและทางสังคมที่มีอยู่จริงในที่ทำการทดลอง การทดลองอาจกินเวลา 30 นาที ถึงหลายชั่วโมง เนื่องจากช่วงเวลากการทดลองสั้นและสภาพเหตุการณ์จำลองขึ้น ผลการทดลองจึงไม่สามารถใช้กับมนุษย์ได้โดยตรง เพราะมนุษย์จริง ๆ นั้นมีประสบการณ์ของการอยู่อย่างแออัดนาน ๆ มาแล้วตั้งแต่ในอดีต อย่างไรก็ตามการทดลองเหล่านี้ก็ยังมีประโยชน์เพราะมันคือ “หลอกให้ปรากฏออกมา” ซึ่งผลการศึกษาหลายอย่างทำไม่สำเร็จในการทดลองระยะยาว และความแปรผันที่จะศึกษาตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามก็เป็นไปได้อย่างมากโดยใช้เทคนิคการทดลอง ตัวแปรอิสระในการทดลองระยะสั้นได้ผลดีมาก ตอบแทนต่ออารมณ์กระทบตึงการแสดงออกของพฤติกรรมทางสังคม เช่น ความก้าวร้าว ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

การศึกษาทดลองผลของความแออัดทำได้ทั้งในห้องปฏิบัติการและในภาคสนาม การทดลองที่ถือว่าดีขึ้นหนึ่งเกี่ยวกับความแออัดในระยะสั้น คือการทดลองของแมททิวและแพนลัสและบาร์อน ในปี ค.ศ.1979 จุดประสงค์ต้องการศึกษาว่าความแออัดมีผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวได้อย่างไรเมื่อต้องอยู่ในสภาวะแข่งขันเปรียบเทียบกับสภาวะร่วมมือกัน ซึ่งกลุ่มทดลองเป็นนักศึกษาจิตวิทยาเพศชาย การทดลองแบ่งนักศึกษาเป็น 2 กลุ่มๆ ละ 4 คน กลุ่มที่หนึ่งให้อยู่ในห้องขนาด 2x1.7 ตารางเมตร (แออัด) และกลุ่มที่สองให้อยู่ในห้องขนาด 3.9x3.4 ตารางเมตร (ไม่แออัด) โดยให้ทำงานที่ละเอียด คือให้ตรวจสอบตัวรูเล็ก ๆ ในแนวนอนต่อไว้ถูกต้องกับชั้นแนวตั้งหรือไม่ ในแต่ละห้องแบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย โดยให้กลุ่มหนึ่งแข่งขันกัน อีกกลุ่มหนึ่งให้ช่วยเหลือกันโดยบอกว่ากำลังแข่งกับอีกกลุ่มหนึ่ง ผลการทดลองพบว่าความก้าวร้าวลดลงในความแออัดที่มีการแข่งขัน และกรณีนี้ยังยืนยันสอดคล้องกับวิจัยอื่นๆ ซึ่งว่าความแออัดภายใต้การแข่งขันนำไปสู่การควบคุมอารมณ์มากกว่าความก้าวร้าว ความแออัดไม่มีผลต่อความก้าวร้าวในกลุ่มทดลองที่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือร่วมใจกัน ผู้วิจัยทั้งสามพบว่าการให้กลุ่มทดลองหยุดพักระหว่างการทดลองระหว่างช่วงแรกกับช่วงสองประมาณ 30 นาที ก็จะตัดผลของความแออัดได้

ผู้วิจัยแนะนำว่าผลทดลองเรื่องความแออัดนี้น่ามาใช้กับคนได้ในเหตุการณ์ระยะสั้น ๆ เช่น ในลิฟท์ ในรถเมล์ เป็นต้น

ปี ค.ศ.1979 ซิเกิร์ตและแมคคินทอสและเวสต์ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของความแออัดระยะสั้นในภาคสนาม เป้าหมายของการศึกษาต้องการผลของความแออัดที่มีต่อ ประสิทธิภาพของคนทำงาน ซึ่งต้องการสมาธิและความคิดปลอดโปร่ง ผู้ถูกทดลองเป็นนักศึกษาหญิงถูกสุ่มจัดให้ร่วมงานในช่วงความแออัดสูงและความแออัดต่ำในร้านขายรองเท้า ผู้ถูกทดลองแต่ละคนได้มุ่งความสนใจของเธอไว้ที่รองเท้าและลูกค้า หลังจากนั้นได้นำนักศึกษาอธิบายความแตกต่างของรองเท้าและผู้คน que ได้สังเกตเห็น ผลของความแออัดปรากฏชัดว่าประสิทธิภาพที่จะจำ

เกี่ยวกับสิ่งของที่เธอได้เห็นผ่านไปโดยไม่ตั้งใจจดจำเป็นพิเศษ ปรากฏว่านักศึกษาจากกลุ่มที่มาจากความแออัดสูงจดจำวัตถุสิ่งของในร้านรองเท้าได้น้อยกว่า เช่น เฟอร์นิเจอร์ ของแต่งร้าน ชั้นวางของขาย และความแม่นยำของการรู้ตำแหน่งสิ่งของต่างๆ ในบริเวณที่ทำงานได้น้อยกว่ามาก ผลการทดลองนี้สอดคล้องกับที่พบว่ามีสมาธิต่ำในสภาพความกดดันของสิ่งแวดล้อม ซึ่งระดับความกดดันสูงสอดคล้องกับระดับความแออัดสูง

คูเลีย และเชอร์รอด พบว่าผู้ที่เพิ่งผ่านสภาวะความแออัดมาใหม่ ๆ สักภาพที่จะทนความเครียดได้จะน้อยลง นอกจากนี้ความแออัดสูงจะทำให้เขารู้สึกว่าถูกก้าวร้าว จึงไม่แปลกอะไรที่ผู้ถูกทดลองในห้องเล็ก ๆ จะยังรู้สึกแออัดกว่าปกติ รู้สึกว่าถูกข่มขู่ไม่สะดวกสบาย และรู้สึกว้าวุ่นร้อนอบอ้าวกว่าผู้ถูกทดลองซึ่งอยู่ในห้องกว้าง นักศึกษาที่เรียนอยู่ในห้องแออัดมักจะบ่นถึงการไหลเวียนของอากาศ หงุดหงิดไม่ชอบใจบทเรียน บางครั้งพบว่าเมื่อคาดว่าจะต้องพบกับความแออัดก็จะทำให้แต่ละคนแยกตัวจากผู้อื่น อารมณ์เสีย ความรู้สึกไม่ต่อคนแปลกหน้ามีปฏิกิริยาต่อสิ่งแวดล้อมน้อยลง

สรุป

ความแออัดจะมีผลต่อสังคมทำให้ก้าวร้าวมากขึ้น (การแก่งแย่ง) เช่นคนในเมือง หรือประเทศที่มีประชากรมาก จึงทำให้พฤติกรรม ID แสดงออกมา ส่วนในประเทศที่คุมประชากรได้ เช่น สแกนดิเนเวีย ชนบททั่วไป แม้แต่ในเมืองที่มีจำนวนคนไม่มาก (คิดต่อพื้นที่) การแก่งแย่งน้อย (เหมือนคนในสมัยโบราณ) ID จึงไม่จำเป็นต้องขึ้นมา ความเห็นแก่ตัวน้อย การแก่งแย่งยิ่งมากขึ้นเท่าไรความเลวร้ายของพฤติกรรมมนุษย์ก็มากขึ้นเท่านั้น ดังสังคมปัจจุบัน ดิคาเสพติด (ต้องการหนีโลกแห่งความจริง) โกง ปล้น น้า ซึ่งวิธีการจะหาทุนและซับซ้อนมากขึ้น ในสังคมสบาย ๆ ยาเสพติดไม่สามารถทำอะไรได้เลย เช่น คนลาวเมื่อเปรียบเทียบกับคนไทย

เอกสารอ้างอิง

- [1] จิราภา เต็งไทรรัตน์ และคณะ . 2542. จิตวิทยาทั่วไป. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [2] นพมาศ ชีรเวทิน. 2540. จิตวิทยาสังคม. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [3] Mc.Andrew, F.T.1993. Environment Psychology Wadsworth, Inc. Belmont, California. 1993
- [4] Nebel, B.J and R.T Wright.1996. Environmental Science . The Way the World Work. Prentice-Hall,Inc.
-

